

KCSE PREDICTIONS 2020

KISWAHILI PAPER 3

SEHEMU YA A: RIWAYA YA : CHOZI LA KHERI(ASSUMPTA .K. Matei)

1.Swali la Lazima

A. ``Kumbe hata wewe shemeji.....upo?``

``ndio tu hapa na wengi``

i.Eleza muktadha wa dondoo hili.

alama 4

ii.`Wengi ` wanaorejelewa katika dondoo hili walikumbwa na matatizo yapi?

alama 8

B.``Kule kulazimika kupapasa kwenye giza kutafuta.....``

Mrejelewa katika kauli hii anayafichua maovu yapi katika jamii?

alama 8

SEHEMU YA B. TAMTHILIA KIGOGO (Pauline kea)

2.``Huu moyo wangu wa huruma nao.....``

i.Eleza muktadha wa dondoo hili.

alama4

ii.Fafanua sifa za msemaji.

alama 4

iii.Onyesha kinyume kinachojitokeza katika dondoo hili.

alama 12

3.Vijana katika tamthilia ya kigogo wamesawiriwa kwa jicho hasi. Fafanua

alama 20

SEHEMU YA C. HADITHI FUPI

TUMBO LISILOSHIBA NA HADITHI NYINGINE (WAHARIRI: A CHOKOCHO NA D. KAYANDA)

4. `.....Lakini shogake..... shogake..... shogake dada nikamwona ana ndevu`.

a. Eleza muktadha wa dondoo hili.

alama 4

b. Bainisha sifa tatu za `shoga` anayezungumziwa katika dondoo hili.

alama 6

c.Jadili umuhimu wa `dada` anayerejelewa katika kuendeleza dhamira ya hadithi.

alama 10

5.``Wahusika katika hadithi shibe inatumaliza wanatumia uhuru wao vibaya.``Onyesha ukweli wa kauli hii

kwa kutoa mifano.

alama 20

SEHEMU YA D. USHAIRI

6. Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali.

1. Mbiu naipulizia, kwa wa hapa na ng`ambo,
Kwaani ngoja `mesikia, inaumiza matumbo,
Kwa upole sitafyoa, hata kama kwa kimombo,
Yafaa jihadharia, maisha yas`ende kombo.

2. Maisha yas`ende kombo, kututoa yetu ari,
Zingatia haya mambo, wetu walezi mukiri,
Kuwa wana kwa viambo, huwa Baraka na kheri
Watunzeni na maumbo, msijezusha hatari.

3. Msijezusha hatari, na nyingi hizi zahama,
Wazazi haya si siri, mawi mnayoandama
Twaeleza kwa uzuri, matendoyo yatuuma
Watoto tunayo mori, ni lini mtajakoma?

4. Ni lini mtajakoma, na pombe siso halali?
Sio baba sio mama, mbona ny`hamtajali?
Mwafaja nzi twasema, mwatuacha bila hali
Hangaiko acha nyuma, kwani hamuoni hili?

5. Kwani hamuoni hili, kila saa mwapigana
Nyumbanizo hatulali, jehanamu tumeona
Mwatusumbua akili, twaumia ten asana
Acheni na ukatili, kwani upendo hamna.

6. Kwani upendo hamna, kama mbwa mwatuchapa
Mwatuchoma sisi wana, mioyetu yatupapa
Pa kujificha hatuna, tumbaki tukitapa

7. Tumevunjwa na mifupa, hata leo uke wetu,
Mwatubaka na kuapa, kutung`ata nyi` majitu,
Hayo makeke na pupa, mtakoma utukufu

8. Mtakoma utukufu, na kutumia mikiki
Na tabia zenye kutu, tumechoka nayo chuki
Hatutakubali katu, kutendewa yenye siki
Serikali fanya kitu, kwani nasi tuna haki.

a. Eleza dhamira ya mtunzi wa shairi hili.

alama 2

.....

.....

b. Fafanua tamathali nne za usemi zilizotumiwa katika shairi hili.

alama 4

.....

.....

.....

.....
c. Taja nafsini katika shairi hili. alama 1
.....

.....
d. Eleza bahari nne zinazowakilishwa katika shairi hili alama 4
.....
.....
.....

.....
e. Andika ubeti wan ne kwa lugha nathari. alama 4
.....
.....
.....

.....
f. Eleza maudhui matatu yanayojitokeza katika shairi hili. alama 3
.....
.....
.....

.....
g. Huku ukitoa mfano, taja mfano wa uhuru wa mshairi ambao ume tumiwa katika shairi hili. alama 2
.....
.....
.....

7. Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali.

Mlipozinduka,
Mkaungana na kushikana
Kwa nguvu moja mkavuta, mkavuta
Mdogo akivuta na mkubwa anavuta, nyote mlipovuta
Si makubwa mlitenda!
Babu yangu kajiunga

Babu yako akaja Mmoja alipokohoa, mwenzake akampokea
Homa hiyo kaenea ja moto wa kiangazi
Mau mau wakazalika, nywele ndefu zilizosokotana
Si mkoloni aliondoka!

Ubinafsi upigiwa teke
Kimoja wakajiona
Wala
Si viungo tofauti vya mwili mmoja
Si taifa lilisimama!
Doa ikaitwa Dola
Na wimbo wa taifa, kitambulisho
Vazi la taifa kashonwa
Bendera ilipepea!

Mbona msambaratiko?
Sasa
Mbona wa kwenu tu?
Vicheko si vicheko, bashasha juu ya bashasha
Wa ndani busu moto moto
Wengine soma mgongo!
Na kuta wajijengea, za mawe na za miba
Taba samuyo hela ngapi, waso wakalipe?

Na ndimi zatema ndimi
Miale ya kuunguza!
Wakweapo ulingoni
Wagongesha huyu na yule
Viongozi maluuni, waajiri kikabila
Kiongozi maluuni, cheo wakweza kwa kabila
Maluuni maluuni
Adhabu zako za kikabila!
Twajenga ukibomoa, mzalendo sampuli gani?

Nyoyo zetu lako shamba
Wazichimbua hisia, na mashimo wapanda chuki
Fitina ndo maji yako, Wanyunyiza na kwa bidii
Tofauti za kikabila, na lawama mzomzo
Pindi uwakapo moto, huyoo watakomea!
Kiongozi maluuni.

a. Huku ukitoa mifano mwafaka, eleza sifa za shairi huru zinazojitokea katika shairi hili. alama 6

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....

b. Fafanua aina tatu zamsambaratiko unaozungumziwa katika shairi hili. alama 6

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

c. Bainisha mbinu sita za kifasihi zinazojitokeza katika shairi hili. alama 6

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

d. Eleza maana ya msamiati ufuatao kama ulivyotumiwa katika shairi hili alama 2
i. Bashasha
ii. sampuli

SEHEMU YA E. FASIHI SIMULIZI.

Katika jamii ya Itaso watoto pacha huchukuliwa kama mkosi. Kwa hivyo, hubidi sherehe maalum ifanywe ili kutakasa wazazi wa watoto hawa. Sherehe hii hufanyika siku tatu baada ya kuzaliwa kwa watoto mapacha.

a. Tambua kipera kinachodokezwa na maelezo haya na ukifafanua. alama 2

.....

.....

.....

.....

b. Fafanua umuhimu wa kipera cha fasihi ulichotambua katika (a) alama 8

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c. Fafanua sifa zozote tano za soga. alama 5

.....

.....

.....

.....
.....
.....

d. Ni changamoto zipi zinaweza kumkumba mtafiti akifanya utafiti wa soga nyanjani. alama 5

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....